

*Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі
Бағалы қағаздар нарығының субъектілерін қадағалау департаменті*

***Қазақстан Республикасының
жинақтаушы зейнетақы жүйесінің
ағымдағы жағдайы***

2015 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша

Көлемі: 6 бет
Кестелер саны: 5
Графиктер саны: 3
Кезеңділігі: ай сайын жаңарту

2015 жыл

МАЗМҰНЫ

I. САЛЫМШЫЛАРДЫҢ (АЛУШЫЛАРДЫҢ) ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖИНАҚТАРЫ

1-кесте. БЖЗҚ салымшылары (алушылары)

2-кесте. Салымшылардың (алушылардың) зейнетақы жинақтары

1-график. Зейнетақы жарналарының, «таза» инвестициялық кірістің және зейнетақы жинақтарының өзгеру динамикасы

3-кесте. Зейнетақы төлемдері

II. РЕСПУБЛИКА ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ ЗЕЙНЕТАҚЫ СЕКТОРЫНЫҢ РӨЛІ

4-кесте. Республика экономикасындағы зейнетақы секторының рөлін сипаттайтын салыстырмалы көрсеткіштердің динамикасы

2-график. ҚР экономикасындағы зейнетақы секторының рөлі

III. ҚОРЛАРДЫҢ ЗЕЙНЕТАҚЫ АКТИВТЕРІНІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

3-график. Зейнетақы активтерінің жиынтық көлемінің өзгеру динамикасы

5-кесте. БЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелі

I. САЛЫМШЫЛАРДЫҢ (АЛУШЫЛАРДЫҢ) ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖИНАҚТАРЫ

1-кесте. БЖЗҚ-ның салымшылары (алушылары)

Қазіргі кезде БЖЗҚ міндетті зейнетақы жарналарын, міндетті кәсіби жарналарды, міндетті кәсіби зейнетақы жарналарын және ерікті зейнетақы жарналарын тартуды жүзеге асыратын жалғыз ұйым болып табылады.

«Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы» 2013 жылғы 21 маусымдағы Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ерікті жинақтаушы зейнетақы қорлары сондай-ақ ерікті зейнетақы жарналарын тартуға құқылы, алайда қазіргі кезде ерікті зейнетақы жарналарын тарту құқығымен инвестициялық портфельді басқару қызметін жүзеге асыруға лицензиялар берілген жоқ.

2015 жылғы 1 қаңтарда бір немесе бірнеше ЖЗҚ-та міндетті зейнетақы жарналары бойынша бір салымшыларға (алушыларға) ашылған қайталанатын жеке зейнетақы шоттарының жабылуына байланысты салымшылар (алушылар) шоттарының саны – 72 338 немесе 0,8%-ға, ерікті кәсіби зейнетақы жарналарын қоса алғанда, ерікті зейнетақы жарналары бойынша - 7 199 немесе 15,3%-ға азайғаны байқалады. Міндетті зейнетақы жарналары бойынша зейнетақы жинақтары 12 айда 758,1-ге (20,3%) ұлғайды, ал ерікті кәсіби зейнетақы жарналарын қоса алғанда, ерікті жарналар бойынша 0,01 (-0,7%) млрд. теңгеге азайды.

Жинақтаушы зейнетақы қорлары салымшыларының (алушыларының) саны	1.01.14	1.01.15	Өсімі (%-бен)
міндетті зейнетақы жарналары бойынша	9 449 901	9 377 563	-0,8
ерікті зейнетақы жарналары бойынша	42 906	39 934	-15,3
ерікті кәсіби зейнетақы жарналары бойынша	4 227		
міндетті кәсіби зейнетақы жарналары бойынша	-	328 105	-

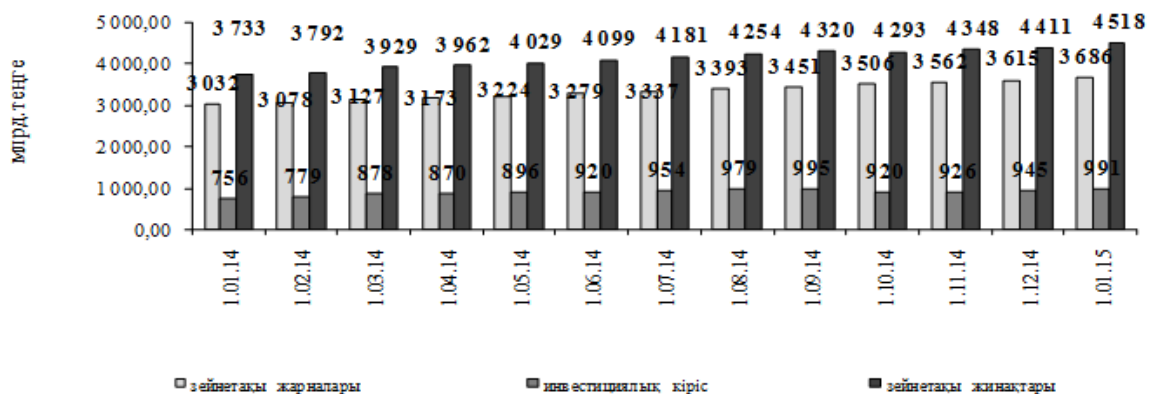
Зейнетақы жинақтары, млрд. теңге	1.01.14	1.01.15	Өсімі (%-бен)
міндетті зейнетақы жарналары бойынша	3 731,9	4 490,0	20,3
ерікті зейнетақы жарналары бойынша	1,36	1,5*	- 0,7
ерікті кәсіби зейнетақы жарналары бойынша	0,15		
міндетті кәсіби зейнетақы жарналары бойынша	-	26,3	-

* Ерікті зейнетақы жарналары бойынша және ерікті кәсіби зейнетақы жарналары бойынша мәліметтер жиынтығында көрсетілген

2-кесте. Салымшылардың (алушылардың) зейнетақы жинақтары

Зейнетақы жинақтарының көлемі	1.01.14	1.01.15	Өсімі (%-бен)
Зейнетақы жинақтары, млрд. теңгемен	3 733,4	4517,8	21,0
Зейнетақы жарналары, млрд. теңгемен	3 031,5	3686,3	21,6
«Таза» инвестициялық кіріс, млрд. теңгемен	756,1	990,5	31,0
Зейнетақы жинақтары сомасындағы «таза» инвестициялық кірістің үлесі, %-бен	20,3	21,9	1,6

1-график. Зейнетақы жарналарының, «таза» инвестициялық кірістің және зейнетақы жинақтарының өзгеру динамикасы (2-кестеге) (млрд.теңге)

Салымшылардың (алушылардың) зейнетақы жинақтары 2014 жылдың басынан бері 784,4 млрд. теңгеге (21,0%) ұлғайып, 2015 жылғы 1 қаңтарда 4 517,8 млрд. теңге болды.

3-кесте. Зейнетақы төлемдері

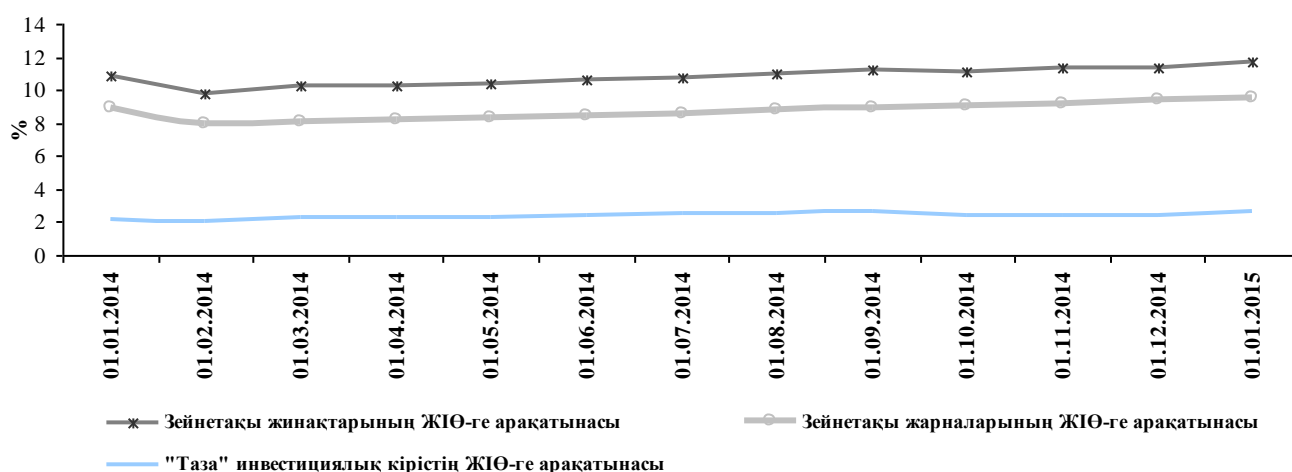
Көрсеткіштің атауы / күні	(млрд. теңге)		
	1.01.14	1.01.15	Өсімі (%-бен)
Зейнетақы төлемдері	423,7	529,6	25,0
оның ішінде, зейнетақы аннуитеті шартына сәйкес алушылардың зейнетақы жинақтарын сақтандыру ұйымдарына аудару	83,4	97,0	16,3

II. ЖИНАҚТАУШЫ ЗЕЙНЕТАҚЫ ҚОРЛАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ. РЕСПУБЛИКА ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ ЗЕЙНЕТАҚЫ СЕКТОРЫНЫҢ РӨЛІ

4-кесте. Республика экономикасындағы зейнетақы секторының ролін сипаттайтын салыстырмалы көрсеткіштердің динамикасы

Көрсеткіштің атауы / күні	1.01.14	1.01.15
ЖІӨ млрд.теңге	34 140,0*	38 624,4**
Зейнетақы жинақтарының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	10,9	11,7
Зейнетақы жарналарының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	8,9	9,5
«Таза» инвестициялық кірістің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	2,2	2,6

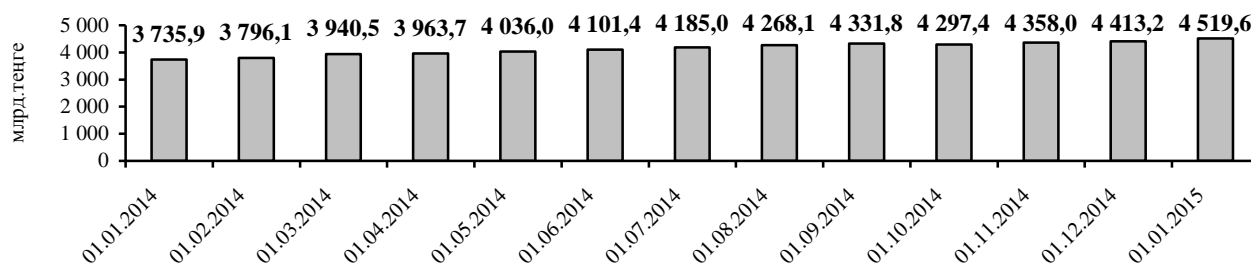
2-график. ҚР экономикасындағы зейнетақы секторының ролі

III. БЖЗҚ ЗЕЙНЕТАҚЫ АКТИВТЕРІНІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

3-график. Зейнетақы активтерінің жиынтық көлемінің өзгеру динамикасы

2015 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша БЖЗҚ зейнетақы активтерінің жиынтық көлемі 2014 жылдың басынан 783,7 млрд. теңгеге немесе 21,0%-ға ұлғайып, 4 519,6 млрд. теңге болды.

2014 жылғы 1 қаңтар – 2015 жылғы 1 қаңтар аралығындағы кезеңде зейнетақы активтерінің орташа айлық ұлғаюы 65,3 млрд. теңге болды.

* - ҚР Ұлттық экономика министрлігінің есеп деректері.

** - ҚР Ұлттық экономика министрлігінің болжам деректері.

5-кесте. БЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелі

Қаржы құралдары	(млрд. теңге)			
	1.01.14		1.01.15	
	млрд. теңге	%-бен	млрд. теңге	%-бен
ҚР мемлекеттік бағалы қағаздары, оның ішінде	1 848,5	50,9	1967,3	45,3
Қаржы министрлігінің бағалы қағаздары	1 842,9	50,8	1961,8	42,1
Ұлттық Банктің ноттары	-	-	0,0	0,0
жергілікті атқарушы органдардың бағалы қағаздары	5,6	0,1	5,5	0,1
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары	118,6	3,3	151,3	3,5
акциялар	12,3	0,3	9,0	0,2
облигациялар	106,3	3,0	142,3	3,3
Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары	71,8	2,0	82,5	1,9
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздары	112,4	3,1	74,3	1,7
Тазартылған алтын	133,0	3,7	0,0	0,0
ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары, оның ішінде	1 039,2	28,6	1364,9	31,4
акциялар	176,5	4,9	145,5	3,3
облигациялар, оның ішінде:	862,7	23,7	1219,4	28,1
шетел валютасында номинирленген	125,2	3,4	271,9	6,3
теңгеде номинирленген	737,5	20,3	947,6	21,8
Екінші деңгейдегі банктердегі салымдар	307,5	8,5	710,2	16,3
Туынды қаржы құралдары	-	-	-4,5¹	-0,1
Жиынтығы	3 631,0	100,0	4346,0	100,0

2014 жылғы 1 қаңтарда БЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелінің негізгі үлесіне бұрынғыша ҚР мемлекеттік бағалы қағаздары және ҚР эмитенттерінің корпоративтік бағалы қағаздары ие (БЖЗҚ осыған ұқсас күнгі инвестициялық зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 45,3% және 31,4% тиісінше).

Өз кезегінде, шетел эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар көлемі 308,1 млрд. теңгені (яғни, шетел эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары, халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары және шетел эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздары) немесе инвестициялық зейнетақы активтері көлемінің 7,1%-ын құрайды. Екінші деңгейдегі банктердегі салымдар үлесіне 16,3% немесе 710,2 млрд. теңге келеді.

¹ портфельде туынды қаржы құралының бағасы (келісім-шарттың) және базалық активтің ағымдағы нарық бағасының арасындағы айырма ғана көрсетілгендіктен мән теріс болып табылады